

Nader ecologisch onderzoek

Herontwikkeling Horsterhoeve

Ermelo

De Bunte Vastgoed Oost B.V.

Nader ecologisch onderzoek

Herontwikkeling Horsterhoeve

Ermelo

Opdrachtgever: De Bunte Vastgoed Oost B.V.

Projectnummer: 3538.03

Datum: 22-09-2022

Projectleider en rapporteur: Jur Metselaar

Autorisatie: Dorie Lukkezen

Opdrachtnemer: Buro Ontwerp & Omgeving
Velperweg 157
6824 MB Arnhem
Postbus 2033
6802 CA Arnhem
info@ontwerpenomgeving.nl
www.ontwerpenomgeving.nl

INHOUD

Pagina

1	INLEIDING	3
2	PROJECTGEBIED EN WERKZAAMHEDEN	4
2.1	Beschrijving projectgebied	4
2.2	Algemene constatering en	4
2.3	Geplande werkzaamheden	5
3	RESULTATEN QUICKSCAN	6
3.1	Vleermuizen	6
3.2	Bunzing	6
3.3	Eekhoorn	6
3.4	Steenuil	7
3.5	Gierzwaluw	7
3.6	Huismus	7
3.7	Stofzaad	7
3.8	Overige strikt beschermde soorten	8
4	ONDERZOEKSMETHODE	9
4.1	Vleermuizen	9
4.2	Bunzing en steenmarter	12
4.3	Steenuil	13
4.4	Gierzwaluw	13
4.5	Huismus	14
5	RESULTATEN	15
5.1	Vleermuizen	15
5.2	Bunzing en steenmarter	20
5.3	Steenuil	24
5.4	Gierzwaluw	26
5.5	Huismus	27
5.6	Overige informatie	31
6	CONCLUSIE EN ADVIES	32
7	LITERATUURLIJST	34
7.1	Referenties	34
7.2	Overige geraadpleegde bronnen	34

1 INLEIDING

In opdracht van De Bunte Vastgoed Oost B.V. is door Buro Ontwerp & Omgeving een nader ecologisch onderzoek uitgevoerd aan de locatie bekend als de Horsterhoeve te Ermelo. Het plan voorziet in de realisatie van een nieuwe woonwijk.

Het nader ecologisch onderzoek is uitgevoerd naar aanleiding van de resultaten van de quickscan natuurtoets die Buro Ontwerp & Omgeving op 16 december 2021 in het projectgebied heeft uitgevoerd. Hieruit kwam naar voren dat de projectlocatie geschikt is als verblijfplaats voor gebouw- en boombewonende vleermuizen, als vliegroute en foerageergebied van vleermuizen, als rust- en verblijfplaats voor de eekhoorn en bunzing, als nestlocatie voor de steenuil, gierzwaluw en huismus en als groeiplaats voor stofzaad. Voor de vliegroute en foerageergebieden van vleermuizen, rust- en verblijfplaatsen van de eekhoorn en groeiplaats van stofzaad is bepaald dat er alleen nader onderzoek noodzakelijk is als de bij het hoofdbouw gelegen eikenopstanden niet behouden kunnen blijven. Deze eikenopstanden blijven echter wel behouden. Daarnaast werden de aanwezige schuren onderzocht op sporen van de steenmarter, maar deze werden tijdens de quickscan niet aangetroffen. Desondanks werden er tijdens de veldwerkzaamheden waarnemingen van de soort gedaan. De steenmarter is daarom in het nader onderzoek opgenomen.

De volgende vragen staan centraal in het onderzoek:

- Zijn gebouw- en boombewonende vleermuizen, steenmarter, bunzing, steenuil, gierzwaluw en huismus in het projectgebied aanwezig?
- Wat is de functie van het projectgebied voor deze soorten?
- Moet er een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb) worden aangevraagd?
- Moeten er mitigerende en compenserende maatregelen worden genomen?

In het voorliggende rapport worden achtereenvolgens het projectgebied (hoofdstuk 2), de resultaten uit de quickscan (hoofdstuk 3), de onderzoeksmethode (hoofdstuk 4), de resultaten van het nader onderzoek (hoofdstuk 5) en de conclusie en het advies (hoofdstuk 6) beschreven.

2 PROJECTGEBIED EN WERKZAAMHEDEN

2.1 Beschrijving projectgebied

Het projectgebied is gelegen in het buitengebied van Ermelo, in het noordwesten van de gelijknamige gemeente en vlak langs de A28. De locatie betreft vakantiepark Horsterhoeve met de bijbehorende opstallen en groenvoorzieningen. Het projectgebied heeft een totale oppervlakte van circa 11,4 hectare en bevindt zich in een landelijk gebied met weilanden, houtopstanden, woonerven en boerenerven. Langs de zuidelijke rand van het gebied stroomt het Tweelingbeekje. Overigens vallen diverse woonerven in het noorden van het projectgebied onder een erfpachtregeling, waardoor deze behouden zullen blijven. In het onderhavige rapport worden deze woonerven buiten beschouwing gelaten. Op de navolgende afbeelding is de globale begrenzing van het projectgebied weergegeven.

Figuur 1. Ligging projectgebied (rood kader). De geel gearceerde woonerven vallen onder een erfpachtregeling en blijven behouden.

2.2 Algemene constatering

De bebouwing op de Horsterhoeve bestaat uit een hoofdgebouw met daarin een receptie, een restaurant, een snackbar en een aangebouwd woonhuis. Verder zijn er drie schuren voor de opslag van materialen, een milieustraat, een aantal schuurtjes en hooimijten van de kinderboerderij, twee vrijstaande woonhuizen, twee voormalige paardenschuren, een kiosk, een toiletgebouw en tientallen vakantiehuizen, stacaravans en tuinschuurtjes. Het terrein is verder voor een groot deel onverhard. Andere elementen die aanwezig zijn zijn hagen, weilanden, sportvelden, een speeltuin, een parkeerterrein, elzensingels, diverse vrijstaande bomen en een houtopstand met zomereiken.

2.3 Geplande werkzaamheden

De initiatiefnemer is voornemens het merendeel van de bestaande opstallen te slopen en daarvoor in de plaats nieuwbouwwoningen te realiseren. De woningen die onder de erfpachtregeling vallen zullen behouden blijven. Twee andere vrijstaande woningen blijven ook behouden (gebouw 1 en 13 genoemd in de quickscan). Overigens blijven de centraal gelegen eikenopstanden ook behouden.

3 RESULTATEN QUICKSCAN

Op 16 december 2021 is in het projectgebied een quickscan natuurtoets uitgevoerd. Uit de quickscan blijkt dat er meer informatie benodigd was om het projectgebied volledig te kunnen toetsen aan de Wet natuurbescherming. Hieronder worden deze resultaten nog eens kort besproken.

3.1 Vleermuizen

Tijdens het veldbezoek zijn invliegopeningen aangetroffen in gebouw 1, 2, 5, 6, 7, 8, 9, 13, 14, 15, 16 en 18 (zie quickscan) en een berkenboom met een holte die vleermuizen toegang kunnen bieden tot potentiële verblijfplaatsen. Het gaat bijvoorbeeld om openingen onder kantpannen, houten voorschotten, nokvorsten en langs dakranden. Daarnaast kunnen de eikenopstanden behoren tot een vliegroute of essentieel foerageergebied. Alle vleermuissoorten vallen onder de Habitatrichtlijn en zijn beschermd volgens artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming. Hierdoor is het verboden om de soorten opzettelijk te doden of vangen (artikel 3.5 lid 1 Wnb), opzettelijk te verstoren (artikel 3.5 lid 2 Wnb) of de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen te beschadigen of vernielen (artikel 3.5 lid 4 Wnb). Indien de gebouwen worden gesloopt en de berkenboom met holte en de eikenopstanden worden gekapt zou dit kunnen leiden tot overtreding van de Wet natuurbescherming als deze als verblijfplaats, vliegroute of essentieel foerageergebied fungeren voor vleermuizen. De aanwezigheid van vleermuizen moet daarom nader worden onderzocht.

NB: De in bovenstaande alinea genoemde gebouwen 1 en 13 blijven behouden en de eikenopstanden blijven eveneens behouden.

3.2 Bunzing

De randen van het projectgebied behoren mogelijk tot de functionele leefomgeving van de bunzing door de aanwezigheid van heggen. De bunzing is een nationaal beschermde soort en is daardoor beschermd volgens artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming. Hierdoor is het verboden de soort opzettelijk te doden of vangen (artikel 3.10 lid 1a Wnb) en de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen opzettelijk te beschadigen of vernielen (artikel 3.10 lid 1b Wnb). Indien de heggen worden verwijderd kunnen negatieve effecten op de bunzing niet worden uitgesloten. De aanwezigheid van de bunzing moet dan nader worden onderzocht.

3.3 Eekhoorn

Tijdens het veldbezoek werd een eekhoornnestkast aangetroffen in de eikenopstanden naast schuur 5 (zie quickscan). De eekhoorn is een nationaal beschermde soort en is daardoor beschermd volgens artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming. Hierdoor is het verboden de soort opzettelijk te doden of vangen (artikel 3.10 lid 1a Wnb) en de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen opzettelijk te beschadigen of vernielen (artikel 3.10 lid 1b Wnb). Indien de eekhoornkast en de omliggende eikenopstanden worden verwijderd kunnen negatieve effecten op de eekhoorn niet worden uitgesloten. De aanwezigheid van de eekhoorn moet dan nader worden onderzocht.

NB: De in bovenstaande alinea genoemde eikenopstanden blijven behouden.

3.4 Steenuil

Tijdens het veldbezoek werd een potentiële nestlocatie aangetroffen in een elzensingel vlak buiten de oostelijke grens van het projectgebied. Hierdoor behoren delen van het projectgebied mogelijk tot het functioneel leefgebied van de steenuil. De steenuil is beschermd volgens artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming en zijn nest en functionele leefomgeving zijn jaarrond beschermd. Hierdoor is het verboden om de soort opzettelijk te doden of vangen (artikel 3.1 lid 1 Wnb), de nestplaatsen te vernielen of beschadigen (artikel 3.1 lid 2 Wnb) en de soort te storen (artikel 3.1 lid 4 Wnb). De werkzaamheden leiden mogelijk tot overtreding van de Wet natuurbescherming als er verstoring van de nestplaats optreedt als gevolg van de werkzaamheden. De aanwezigheid van steenuilen moet daarom nader worden onderzocht en het terrein-gebruik van de soort moet in kaart worden gebracht.

3.5 Gierwaluw

Tijdens het veldbezoek zijn invliegopeningen aangetroffen in gebouw 6 en 13 die gierwaluwen toegang kunnen bieden tot potentiële nestlocaties. Het gaat bijvoorbeeld om openingen onder kantpannen en onder dakpannen langs de kilgoot. De gierwaluw is beschermd volgens artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming en zijn nest is jaarrond beschermd. Hierdoor is het verboden om de soort opzettelijk te doden of vangen (artikel 3.1 lid 1 Wnb), de nestplaatsen te vernielen of beschadigen (artikel 3.1 lid 2 Wnb) en de soort te storen (artikel 3.1 lid 4 Wnb). Indien de gebouwen worden gesloopt zou dit kunnen leiden tot overtreding van de Wet natuurbescherming als deze als nestplaats fungeren voor gierwaluwen. De aanwezigheid van gierwaluwen in de bebouwing moet dan nader worden onderzocht.

3.6 Huismus

Tijdens het veldbezoek zijn invliegopeningen aangetroffen in gebouw 1, 6, 8, 9 en 13 die huismussen toegang kunnen bieden tot potentiële nestlocaties (zie quickscan). Daarnaast kunnen huismussen eventueel tot broeden komen in de hooibalen die zijn opgeslagen bovenin de hooimijten (gebouw 11 en 12) en onder de voorste blikken pannen van enkele bungalows. De huismus wordt beschermd volgens artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming. Hierdoor is het verboden om de soort opzettelijk te doden of vangen (artikel 3.1 lid 1 Wnb), de nestplaatsen te vernielen of beschadigen (artikel 3.1 lid 2 Wnb) en de soort te storen (artikel 3.1 lid 4 Wnb). Indien de gebouwen worden gesloopt zou dit kunnen leiden tot overtreding van de Wet natuurbescherming als deze als nestplaats fungeren voor huismussen. De aanwezigheid van huismussen in de bebouwing moet dan nader worden onderzocht.

3.7 Stofzaad

Op basis van openbare verspreidingsgegevens blijkt dat het strikt beschermde stofzaad eventueel voor kan komen in de omgeving van het projectgebied. De soort groeit onder meer in duineikenbossen. Gezien de aanwezigheid van een eikenopstand op een zandrug is de aanwezigheid van de soort niet op voorhand uit te sluiten. Stofzaad is een nationaal beschermde soort en is daardoor beschermd volgens artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming. Hierdoor is het verboden de soort opzettelijk te plukken, te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen (artikel 3.10 lid 1c Wnb). Indien de eikenopstanden verwijderd worden kunnen negatieve effecten niet worden uitgesloten. De aanwezigheid van het stofzaad moet dan nader worden onderzocht.

NB: De in bovenstaande alinea genoemde eikenopstanden blijven behouden.

3.8 Overige strikt beschermde soorten

Ter aanvulling op de hierboven genoemde soorten is besloten om ook nader onderzoek naar de steenmarter uit te voeren. Tijdens de quickscan werden de schuren op het terrein onderzocht op de aanwezigheid van verblijfplaatsen en sporen (bijv. latrines). Sporen werden niet aangetroffen, maar desondanks werden er tijdens de veldwerkzaamheden waarnemingen van de soort gedaan. Hierdoor is besloten om ook nader onderzoek naar de steenmarter uit te voeren.

4 ONDERZOEKSMETHODE

4.1 Vleermuizen

Het nader onderzoek naar vleermuizen werd uitgevoerd conform het vleermuisprotocol 2021 (Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus & Zoogdiervereniging, 2021).

De onderzoeksmethodes naar de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger werden aangehouden, waarbij ook andere vleermuissoorten kunnen worden aangetoond. Voor boombewonende vleermuizen werden de onderzoeksmethoden van de rosse vleermuis aangehouden. Dit houdt in dat werd onderzocht of de volgende verblijfsfuncties aanwezig zijn (BIJ12, 2017^a):

- Kraamverblijven: Twee onderzoeksrondes (15 mei - 15 juli) met een tussenperiode van minimaal tien dagen, waarvan minimaal één onderzoeksrunde moet plaatsvinden in juni;
- Zomerverblijven: Twee onderzoeksrondes (15 mei - 15 juli) met een tussenperiode van minimaal tien dagen;
- Paarverblijven: Twee onderzoeksrondes (15 aug - 15 sep) met een tussenperiode van minimaal tien dagen, waarvan minimaal één onderzoeksrunde moet plaatsvinden rond middernacht.
- Massawinterverblijven: Twee onderzoeksrondes (1 aug - 10 sep) met een tussenperiode van minimaal tien dagen. Dit onderzoek kan gecombineerd worden met het onderzoek naar paarverblijven indien uitgevoerd tussen 15 augustus en 10 september. Onderzoek naar massawinterverblijven is alleen noodzakelijk voor het hoofdgebouw (gebouw 6).

De veldbezoeken werden uitgevoerd onder omstandigheden die gunstig zijn voor het waarnemen van vleermuizen. De temperatuur was bij alle veldbezoeken tenminste 7°C, de windsnelheid lag onder de 5 Bft. en er viel geen neerslag.

Tabel 1. Gegevens vleermuisonderzoek.

Type onderzoek	Datum	Tijd	Temp. (°C)	Wind (Bft.)	Weer	Inventariseranten
Zomer	23-05-2022	02:30 - 05:30	14	O2	Bewolking 80% en droog	J. Metselaar D. Lukkezen J. van Dijk M. Grishchenko J. Heida S. Vroom M. Meyboom T. Werner I. Bouwknegt
Zomer Kraam	13-06-2022 - 14-06-2022	22:00 - 00:30	14	WNW2	Bewolking 10% en droog	J. Metselaar D. Lukkezen J. van Dijk M. Grishchenko J. Heida M. Corporaal M. Meyboom T. Werner M. Hendriksen
Zomer Kraam	14-07-2022 - 15-07-2022	21:50 - 00:20	19 - 16	WNW2	Bewolking 80 - 0% en droog	J. Metselaar D. Lukkezen J. van Dijk R. Isarin M. Corporaal W. Adriaens S. Vroom T. Werner I. Bouwknegt
Paar Massawinter	19-08-2022	00:00 - 02:00	17 - 16	NO2 - O2	Bewolking 100% en droog	J. Metselaar D. Lukkezen J. Heida T. Werner
Paar Massawinter	09-09-2022	00:00 - 02:00	16 - 15	ZW2 - ZW3	Bewolking 80% en droog	J. Metselaar D. Lukkezen M. Grishchenko L. Toussaint

De onderzoeken werden uitgevoerd met behulp van vleermuisdetectors (Batlogger M, Batlogger M2 en/of Pettersson D200) waarmee ultrasone geluiden van vleermuizen hoorbaar werden gemaakt voor het menselijk oor.

In het projectgebied zijn een aantal gebouwen als geschikt aangemerkt voor gebouwbewonende vleermuizen en werd één berk met een voor vleermuizen geschikte holte aangetroffen. Hiervan blijft de vrijstaande woning van de campingeigenaar behouden (gebouw 13 in de quickscan). Tijdens het zomer- en kraamonderzoek werden de geschikte gebouwen onderzocht door negen personen. Hiervoor werden zeven observatiepunten en twee onderzoeksclusters gehanteerd. De twee onderzoeksclusters omvatten allebei een vakantiehuisje dat beperkt geschikt is voor vleermuizen. Ter verduidelijking zijn in onderstaande afbeelding de observatiepunten en onderzoeksclusters weergegeven zoals die werden gehanteerd tijdens zomer- en kraamonderzoeken van vleermuizen.

Figuur 2. Locaties die geschikt zijn als verblijfplaats voor vleermuizen (oranje), de observatiepunten (gele stippen) en de onderzoeksclusters (gele kaders) zoals die tijdens het zomer- en kraamonderzoek werden gehanteerd.

4.2 Bunzing en steenmarter

Het onderzoek naar de bunzing werd uitgevoerd conform de 'Handreiking Kleine Marters in relatie tot soortbescherming' (Bouwens, 2017). Het onderzoek vond plaats in de periode waarin de soort het meest actief is, namelijk van maart tot en met augustus. Het onderzoek naar de bunzing werd uitgevoerd met behulp van cameravallen voor een periode van tenminste zes weken. Voor de steenmarter is geen onderzoeksprotocol beschikbaar, maar waarnemingen van de soort konden worden gedaan met de cameravallen die voor de bunzing werden geplaatst en visueel tijdens andere nachtelijke veldonderzoeken.

Figuur 3. Locaties van de marterbox (lichtblauwe stip) en de vrijstaande cameravallen (gele stippen).

Tabel 2. Gegevens cameravallen voor het onderzoek naar de steenmarter en bunzing.

Camera-val	Begindatum	Einddatum	Doelsoorten	Positionering
1	08-04-2022 01-07-2022	23-05-2022 24-08-2022	Bunzing en steenmarter	Vrijstaande cameraval
2	08-04-2022	23-05-2022	Bunzing en steenmarter	Vrijstaande cameraval
3	08-04-2022	23-05-2022	Bunzing en steenmarter	Vrijstaande cameraval
4	23-05-2022	02-08-2022	Steenmarter	Cameraval in marterbox

Tussentijds werden alle cameravallen gecontroleerd en lokstof werd bijgevuld. Hiervoor werden sardines en/of een gekookt ei gebruikt.

4.3 Steenuil

Het nader onderzoek naar de steenuil werd uitgevoerd conform het kennisdocument van BIJ12 (BIJ12, 2017^b). Er werd onderzocht of het projectgebied deel uitmaakt van het territorium van een steenuil en of de soort in het projectgebied broedt. De inventarisaties vonden plaats in de optimale periode voor het uitvoeren van steenuilonderzoek, met uitzondering van het extra dagbezoek.

Tabel 3. Gegevens onderzoek naar de steenuil.

Datum	Tijd	Temp. (°C)	Wind (Bft.)	Weer	Inventariseren
25-02-2022	19:55 - 21:55	4	W2	Bewolking 10 - 40% en droog	J. Metselaar
09-03-2022	19:10 - 21:10	8 - 5	OZO2	Bewolking 0% en droog	D. Lukkezen J. van Dijk
29-03-2022	20:35 - 22:35	9 - 7	NO3	Bewolking 0% en droog	J. Metselaar J. van Dijk
08-04-2022	09:30 - 11:25	6 - 8	ZW3	Bewolking 30 - 60% en droog	J. Metselaar J. van Dijk
01-07-2022	12:00 - 13:10	19	W3	Bewolking 50% en af en toe wat miezer	J. Metselaar J. van Dijk

4.4 Gierzwaluw

Het nader onderzoek naar de gierzwaluw werd uitgevoerd tussen 15 mei en 15 juli, wanneer gierzwaluwen gebruik maken van de nestlocaties. In deze periode werden er drie veldbezoeken afgelegd met een tussenperiode van tenminste tien dagen. Hiervan vond minimaal één van de veldbezoeken plaats tussen 20 juni en 7 juli. Dat is de periode dat er jongen aanwezig zijn. De inventarisaties werden uitgevoerd tussen 21:00 en 22:30 conform de 'Toelichting aanvraag ontheffing Wet natuurbescherming (Wnb), Hoofdstuk 3 soorten' van provincie Gelderland (Provincie Gelderland, 2021).

Tabel 4. Gegevens onderzoek naar de gierzwaluw.

Datum	Tijd	Temp. (°C)	Wind (Bft.)	Weer	Inventariseren
13-06-2022	21:00 - 22:30	14	WNW2	Bewolking 10% en droog	J. van Dijk T. Werner M. Hendriksen
23-06-2022	21:00 - 22:30	28	NNW2	Bewolking 90% en af en toe wat miezer	J. Metselaar J. van Dijk M. Meyboom
14-07-2022	21:00 - 22:30	19	WNW2	Bewolking 80% en droog	J. Metselaar D. Lukkezen M. Corporaal

4.5 Huismus

Het nader onderzoek naar de huismus werd uitgevoerd tussen 1 april en 15 mei conform het kennisdocument van BIJ12. In deze periode werden twee veldbezoeken afgelegd met een tussenliggende periode van minimaal tien dagen. Gedurende één uur werd gekeken of er zingende mannetjes aanwezig zijn en of er gebruik wordt gemaakt van invliegopeningen naar nestlocaties (BIJ12, 2017e).

Tabel 5. Gegevens onderzoek naar de huismus.

Datum	Tijd	Temp. (°C)	Wind (Bft.)	Weer	Inventariseren
08-04-2022	09:30 - 11:25	6 - 8	ZW3	Bewolking 30 - 60% en droog	J. Metselaar J. van Dijk
20-04-2022	13:00 - 14:10	16	O3	Bewolking 0% en droog	J. Metselaar J. van Dijk

5 RESULTATEN

5.1 Vleermuizen

Eerste vleermuisonderzoek (zomerverblijven)

Gewone dwergvleermuis: Tijdens de ochtendronde van 23 mei 2022 werden op alle observatiepunten regelmatig gewone dwergvleermuizen vastgesteld. Bij de eikenopstanden naast schuur 5 werd tussen 02:30 en 04:59 vrijwel continu gefoerageerd door één of twee exemplaren van deze soort. Een zomerverblijfplaats van een gewone dwergvleermuis werd uiteindelijk vastgesteld aan de westzijde van het hoofdgebouw. Dit exemplaar vloog in om 05:03 na een aantal rondjes te hebben gecirkeld en de dakpannen te hebben aangetikt. De verblijfplaats bevindt zich in een opening onder een nokvorst (figuur 4 en 6). Op de overige observatiepunten werden geen verblijfplaatsen vastgesteld.

Figuur 4. Deel van het hoofdgebouw waar een invliegende gewone dwergvleermuis werd waargenomen.

Ruige dwergvleermuis: De ruige dwergvleermuis werd met enige regelmaat waargenomen rond de eikenopstanden en passeerde een enkele keer langs het pomphuis. Van deze soort werden echter geen verblijfplaatsen geconstateerd.

Rosse vleermuis: De rosse vleermuis werd overvliegend waargenomen vanaf verschillende observatiepunten verspreid over het gebied, met de meeste waarnemingen ter hoogte van het hoofdgebouw.

Laatvlieger: Alleen rond het hoofdgebouw en het onderzoekscluster bij vakantiehuisje J werden passerende laatvliegers gezien. Deze toonden geen binding met de onderzochte bebouwing.

Overige soorten: Er werd twee keer een passerende gewone grootoorvleermuis vastgesteld langs de eikenopstanden. Dit was om 03:10 en 03:41. Ter hoogte van dezelfde eikenopstanden werd ook één keer een passerende vleermuissoort uit het geslacht *Myotis* vastgesteld. Dit exemplaar passeerde om 03:06. Deze soorten werden slechts kortstondig waargenomen en er is geen sprake van binding met de onderzochte bebouwing of berkenboom met holte.

Tweede vleermuisonderzoek (zomer- en kraamverblijven)

Gewone dwergvleermuis: De vleermuisactiviteit begon tijdens de avondronde van 13 juni 2022 nogal matig. De eerste waarneming van een passerende gewone dwergvleermuis was om 22:23 ter hoogte van schuur 8. Op enkele andere observatiepunten wordt vlak na dit tijdstip ook een passerend exemplaar waargenomen. Op de meeste plekken bleef het echter stil, met vanaf ca. 22:45 de eerste waarnemingen van deze soort. Later op de avond werd er vooral rondom de eikenopstanden foerageeractiviteit geconstateerd. Ook rond het pomphuis, in de buurt van de berkenboom met holte en rond enkele vrijstaande bomen centraal in het projectgebied wordt door één of enkele exemplaren gefoerageerd.

Ruige dwergvleermuis: Om 23:30 werd voor het eerst een passerend exemplaar vastgesteld. Dit was ter hoogte van de eikenopstanden. Later in de nacht is deze soort hier nog vaker aangetroffen. Eén exemplaar foerageert hier tussen enkele gewone dwergvleermuizen. Om 23:35 werd ook één keer een passerend exemplaar vastgesteld ter hoogte van het pomphuis.

Rosse vleermuis: De eerste waarneming betrof die van een exemplaar dat om 22:30 op grote hoogte overvloog. Verder wordt de soort tussen 23:24 en 23:46 nog enkele keren gehoord vanaf diverse observatiepunten rond het hoofdgebouw en de eikenopstanden.

Laatvlieger: Om 22:41 werd voor het eerst een laatvlieger vastgesteld. Dit exemplaar passeerde langs vakantiehuisje J in het oosten van het projectgebied en werd daarna ook waargenomen vanaf de observatiepunten bij het hoofdgebouw. Overige waarnemingen van de soort werden later gedaan, vanaf circa 23:00, en dan met name rond de eikenopstanden en het hoofdgebouw.

Overige soorten: Nee.

Derde vleermuisonderzoek (zomer- en kraamverblijven)

Gewone dwergvleermuis: Bij het avondbezoek van 14 juli 2022 werden er twee uitvliegende gewone dwergvleermuizen waargenomen uit gebouw 9 (figuur 5 en 6). Deze vlogen uit om 22:10 en 22:16. Los van deze waarnemingen werd de gewone dwergvleermuis opmerkelijk weinig gezien gedurende het eerste uur. Een uitzondering is de omgeving van het pomphuis, waar de soort zo nu en dan passerend en kort foeragerend werd waargenomen. Op de meeste observatiepunten werd de gewone dwergvleermuis pas vanaf 23:10 regelmatig waargenomen. Na dit tijdstip was de soort regelmatig foeragerend aanwezig rond de eikenopstanden, rond het pomphuis en de elzensingel ter hoogte van vakantiehuisje O.

Figuur 5. Gebouw 9 waar twee uitvliegende gewone dwergvleermuizen werden aangetroffen.

Ruige dwergvleermuis: Net als tijdens eerdere bezoeken werd de ruige dwergvleermuis pas laat op de avond en onregelmatig waargenomen. Rondom het hoofdgebouw werd de soort voor het eerst geconstateerd om 23:28. De soort toonde geen binding met de onderzochte bebouwing en berkenboom met holte.

Rosse vleermuis: Aanvankelijk niet veel activiteit, maar om 22:25 werden voor het eerst roepen van een rosse vleermuis opgenomen. Dit exemplaar was afkomstig uit oostelijke richting en vloog hoog over. De soort werd vervolgens langdurig waargenomen en foerageerde lange tijd hoog boven het hoofdgebouw en de eikenopstanden. De rosse vleermuis was verspreid over de avond aanwezig, namelijk van 22:25 tot 23:07 met diverse intervallen en tussen 23:23 en 00:05 wat onregelmatiger en minder lang aanwezig. Het betreft één exemplaar dat afkomstig is uit het gebied ten oosten van het projectgebied. Dit exemplaar is op alle observatiepunten rondom het hoofdgebouw en de eikenopstanden waargenomen. Verder is de rosse vleermuis ook zo nu en dan in het cluster met vakantiehuisje O waargenomen. Mogelijk betreft dit hetzelfde exemplaar als in de omgeving van het hoofdgebouw.

Laatvlieger: Laatvliegers werden onregelmatig vastgesteld op alle observatiepunten, maar de meeste waarnemingen werden gedaan rondom de eikenopstanden en het hoofdgebouw. Om 22:40 passeerden twee laatvliegers vanuit oostelijke richting naar het hoofdgebouw toe, gevolgd door nog drie exemplaren uit dezelfde richting. Gezien de afwezigheid van uitvliegers uit de onderzochte bebouwing zijn deze laatvliegers naar verwachting afkomstig uit gebouwen ten oosten van het projectgebied. Onregelmatig en verspreid over de avond worden foeragerende laatvliegers waargenomen rondom de eikenopstanden naast het hoofdgebouw en langs de elzensingel ter hoogte van vakantiehuisje O.

Overige soorten: Nee.

Figuur 6. Locaties waar zomerverblijven van de gewone dwergvleermuis werden aangetroffen (gele stippen).

Vierde vleermuisonderzoek (paar- en massawinterverblijven)

Gewone dwergvleermuis: Tijdens het bezoek van 19 augustus 2022 werden zes baltsende gewone dwergvleermuizen vastgesteld. Hiervan bevonden zich vier exemplaren binnen het projectgebied. Deze werden aangetroffen rond het hoofdgebouw, rond het pomphuis en twee exemplaren baltsen op plekken waar geen invliegopeningen werden geconstateerd. Een van deze plekken is het toiletgebouw. Een exemplaar vloog regelmatig al baltsend rond dit gebouw, waardoor rekening moet worden gehouden met de aanwezigheid van een paarverblijf. Het andere exemplaar vloog aan de zuidwestzijde van de camping. Het is niet bekend waar dit paarverblijf zich bevindt. De twee exemplaren die buiten het projectgebied baltsen begeven zich rond de woningen die in erfpacht zijn, vlak ten noorden van het projectgebied (figuur 7). Massawinterverblijven werden overigens niet aangetroffen.

Ruige dwergvleermuis: Gedurende het onderzoek werden er in totaal twaalf waarnemingen gedaan van de ruige dwergvleermuis. In alle gevallen ging het om passerende exemplaren. Er werd geen baltsgedrag vastgesteld.

Rosse vleermuis: Gedurende het onderzoek werd de rosse vleermuis acht keer vastgesteld. Het ging in alle gevallen om overvliegende exemplaren. De waarnemingen werden verspreid over het projectgebied gedaan.

Laatvlieger: De laatvlieger werd twee keer passerend waargenomen ter hoogte van het pomphuis. Dit was om 01:43 en 01:45.

Overige soorten: Om 00:27 werd een passerende gewone grootoorvleermuis opgemerkt langs de noordwestelijke grens van het projectgebied. Er werd echter geen baltsgedrag van deze soort vastgesteld.

Figuur 7. Locaties die als geschikt zijn beoordeeld als verblijfplaats voor vleermuizen (oranje) en locaties waar baltssende gewone dwergvleermuizen werden waargenomen (geel gearceerd).

Vijfde vleermuisonderzoek (paar- en massawinterverblijven)

Gewone dwergvleermuis: Tijdens het bezoek van 9 september 2022 werden slechts twee baltssende gewone dwergvleermuizen vastgesteld. Hiervan bevond een van deze exemplaren zich opnieuw rond het hoofdgebouw. Een tweede exemplaar vloog heen en weer langs het schuurtje aan de noordwestzijde van de eikenopstanden (figuur 8). Tijdens het vorige bezoek was hier geen activiteit, wat betekent dat dit locatiebezoek heeft geresulteerd in één extra paarverblijf. Massawinterverblijven werden niet aangetroffen.

Ruige dwergvleermuis: De ruige dwergvleermuis werd één keer vastgesteld. Dit exemplaar passeerde om 00:48 langs de Horster-Engweg 23 en maakte daarbij ook baltsgeluiden. Het betrof een incidentele waarneming vlak buiten de begrenzing van het projectgebied (noordwestkant). Daarnaast werden gedurende het onderzoek nog zes waarnemingen van passerende exemplaren gedaan.

Rosse vleermuis: De rosse vleermuis werd twee keer overvliegend vastgesteld. Dit was om 00:25 ter hoogte van het pomphuis en om 00:37 ter hoogte van het toiletgebouw.

Laatvlieger: Nee.

Overige soorten: Nee.

Figuur 8. Locaties die als geschikt zijn beoordeeld als verblijfplaats voor vleermuizen (oranje) en locaties waar baltssende gewone dwergvleermuizen werden waargenomen (geel gearceerd).

5.2 Bunzing en steenmarter

Voor het onderzoek naar de bunzing en steenmarter zijn drie vrijstaande cameravallen en een marterbox geplaatst langs de hagen en singels rondom het projectgebied (figuur 3 en tabel 2).

Uit het onderzoek is gebleken dat de steenmarter aanwezig is in het projectgebied. Van de steenmarter werd één rust- of verblijfplaats vastgesteld in een schuur met materialenopslag (in de quickscan schuur 7 genoemd). Daarnaast werden er langs de oostelijke rand van het projectgebied een groot aantal waarnemingen gedaan met een vrijstaande cameraval (nr. 2) en één keer aan de westelijke rand van het projectgebied met een vrijstaande cameraval (nr. 1). Enkele keren werden twee exemplaren tegelijk waargenomen (figuur 9). Op een van de beelden wordt duidelijk dat het om een mannetje en vrouwtje gaat, aangezien er paring zichtbaar is. Hierdoor wordt uitgegaan van één koppeltje steenmarters en het gebruik van schuur 7 als rust- of verblijfplaats (figuur 10).

Negatieve effecten op de bunzing kunnen worden uitgesloten. Er werden geen waarnemingen van deze soort gedaan.

Tabel 6. Waarnemingen van de steenmarter.

Datum	Tijd	Soort	Bijzonderheden
09-04-2022	21:40 23:46 23:48	Steenmarter	Cameraval 2
11-04-2022	21:26	Steenmarter	Cameraval 2
13-04-2022	21:32	Steenmarter	Cameraval 2
16-04-2022	01:25	Steenmarter	Cameraval 2
17-04-2022	02:26	Steenmarter	Cameraval 2
18-04-2022	22:30 22:54 23:06		Cameraval 2
19-04-2022	01:35 01:44 21:42	Steenmarter	Cameraval 2 Twee exemplaren om 01:44
20-04-2022	01:07 02:10 05:21 21:54	Steenmarter	Cameraval 2
21-04-2022	04:52 04:54 04:56 22:05 22:18 22:19	Steenmarter	Cameraval 2 Twee exemplaren om 22:19
22-04-2022	00:38 02:27 21:57	Steenmarter	Cameraval 2
23-04-2022	01:21 02:33 02:37 04:41 21:40	Steenmarter	Cameraval 2 Twee exemplaren om 02:33 en 02:37 (man en vrouw, ook paring zichtbaar).
24-04-2022	21:53 22:45	Steenmarter	Cameraval 2
25-04-2022	01:57 21:42	Steenmarter	Cameraval 2
26-04-2022	21:35 23:55	Steenmarter	Cameraval 2
27-04-2022	00:06 03:15 23:54	Steenmarter	Cameraval 2
28-04-2022	00:45	Steenmarter	Cameraval 2

	03:15 23:25 23:56		
29-04-2022	00:02	Steenmarter	Cameraval 2
30-04-2022	01:14 04:28	Steenmarter	Cameraval 2
23-05-2022	04:25 04:45	Steenmarter	04:25 Verplaatste zich in noordwestelijke richting en stak het pad over naar het observatiepunt ten zuiden van het hoofdgebouw. 04:45 Ging de schuur met materialenopslag in (schuur 7). Heeft de schuur daarna niet meer verlaten, waardoor sprake is van een <u>rust- of verblijfplaats</u> .
19-07-2022	03:54	Steenmarter	Cameraval 1 Twee exemplaren om 03:54

Figuur 9. Steenmarter(s) waargenomen met cameraval 2 langs de oostelijke rand van het projectgebied.

Figuur 10. Schuur waar zich een rust- of verblijfplaats van een steenmarter bevindt. De steenmarter ging het gebouw binnen via een opening onder de dakbedekking.

5.3 Steenuil

Voor het onderzoek naar de steenuil werden vijf veldbezoeken afgelegd. Hiervan vonden de nachtbezoeken plaats op 25 februari, 9 maart en 29 maart 2022. De dagbezoeken vonden plaats op 8 april en 1 juli 2022.

Eerste steenuilonderzoek

Het eerste steenuilonderzoek werd uitgevoerd in de avond van 25 februari 2022. Tijdens dit bezoek werden er geen waarnemingen van de steenuil gedaan. De enige vogels die konden worden vastgesteld waren overvliegende scholeksters, meerkoeten en kokmeeuwen.

Tweede steenuilonderzoek

Het tweede steenuilonderzoek werd uitgevoerd in de avond van 9 maart 2022. Vrijwel direct na aankomst was om 19:11 herhaaldelijk de roep van een steenuil gehoord in de eikenopstanden ten noorden van het hoofdgebouw. Om 19:12 werd op deze locatie de baltsroep van een steenuil afgespeeld en een reactie was waarneembaar in de vorm van een normale roep vanuit dezelfde richting. Het exemplaar werd uiteindelijk alleen gehoord en niet gezien.

Derde steenuilonderzoek

Het derde steenuilonderzoek werd uitgevoerd in de avond van 29 maart 2022. Tijdens dit bezoek werden er geen waarnemingen van de steenuil gedaan.

Vierde steenuilonderzoek

Het vierde steenuilonderzoek betrof een dagbezoek en werd uitgevoerd op 8 april 2022. Tijdens dit locatiebezoek werden geen waarnemingen gedaan van de soort en werden er geen nestlocaties aangetroffen. De eekhoornnestkast die zich in de eikenopstanden bevindt, leek bezet te zijn door een koppeltje kauwen.

Vijfde steenuilonderzoek

In de optimale periode voor steenuilonderzoek werden nauwelijks waarnemingen van de steenuil gedaan, maar tijdens de vleermuisonderzoeken werd opeens opvallend veel activiteit van de soort vastgesteld. De meeste waarnemingen werden gedaan in de eiken rondom het hoofdgebouw. Hierdoor is besloten een extra dagbezoek uit te voeren op 1 juli 2022. Een endoscoopcamera werd gebruikt om in de eekhoornnestkast en de steenuilkast langs de oostrand van het projectgebied te kunnen kijken. Hieruit kwam naar voren dat de steenuil heeft gebroed in de eekhoornnestkast (zie figuur 11). Er werden nestmateriaal en veren aangetroffen die corresponderen met het verenpatroon van de steenuil. Voorheen werd gedacht dat de kast in gebruik was als nestlocatie van een koppeltje kauwen, maar dit bleek niet te kloppen. Mogelijk gingen de kauwen alleen uit nieuwsgierigheid de eekhoornkast in. Er zijn verder geen aanwijzingen dat de steenuilkast in de elzensingel langs de oostelijke rand van het projectgebied in gebruik is.

Tabel 6. Losse waarnemingen van de steenuil tijdens vleermuisonderzoeken.

Datum	Tijd	Bijzonderheden
23-05-2022	04:17 05:02	04:17 Zat kort op het dak van schuur 5 en vloog toen op richting de eikenopstanden. 05:02 Aanvankelijk op een afdakje naast schuur 4. Vloog vervolgens een eik in, direct ten oosten van het hoofdgebouw. Vervolgens is de steenuil een veldje opgevlogen en eindigde in een eik bij de parkeerplaats. Daarna uit het oog verloren. Niet meer zien wegvliegen, maar in deze eik zijn geen holtes.
23-06-2022	22:10 22:29 22:51 22:54 23:41 23:53 23:54	22:10 Roepend in eiken rond het hoofdgebouw, hopt van de ene boom naar de andere. 22:29 Roepend vanuit eik, direct ten oosten van het hoofdgebouw. 22:51 Exemplaar vliegt over de woning van de campingenaar in zuidelijke richting en roept vervolgens vanuit een berk. 22:54 Baltsroep op dakkapel van vrijstaande woning. Een tweede exemplaar komt kort daarop aangevlogen en beide exemplaren vliegen dan in de richting van de elzensingel waar ook een uilenkast aanwezig is, hier is dan opnieuw de baltsroep te horen. 23:41 Roepend vanuit eik, direct ten oosten van het hoofdgebouw. 23:53 Idem 23:54 Baltsroep vanuit de eikenopstanden.
14-07-2022	22:07 22:23 22:36	22:07 Kwam aangevlogen uit de richting van de eikenopstanden en ging zitten in oude eik, direct ten oosten van het hoofdgebouw. 22:23 Vliegt op vanuit eik en gaat veldje op ten oosten van de parkeerplaats. 22:36 Roepend vanaf veldje.
09-09-2022	00:00	00:00 Roepend vanuit eiken bij hoofdgebouw.

Figuur 11. Nestlocatie van de steenuil (gele stip met zwarte punt in het midden) en plekken waar losse waarnemingen van de steenuil werden gedaan (overige gele stippen).

5.4 Gierzwaluw

Eerste gierzwaluwonderzoek

Het eerste gierzwaluwonderzoek vond plaats in de avond van 13 juni 2022. Op verschillende momenten werden overvliegende exemplaren waargenomen. Het maximum aantal exemplaren dat tegelijk werd waargenomen betrof vijf exemplaren om 21:50 en 22:09. De gierzwaluwen toonden geen binding met de onderzochte bebouwing en er werden geen nestlocaties vastgesteld.

Tweede gierzwaluwonderzoek

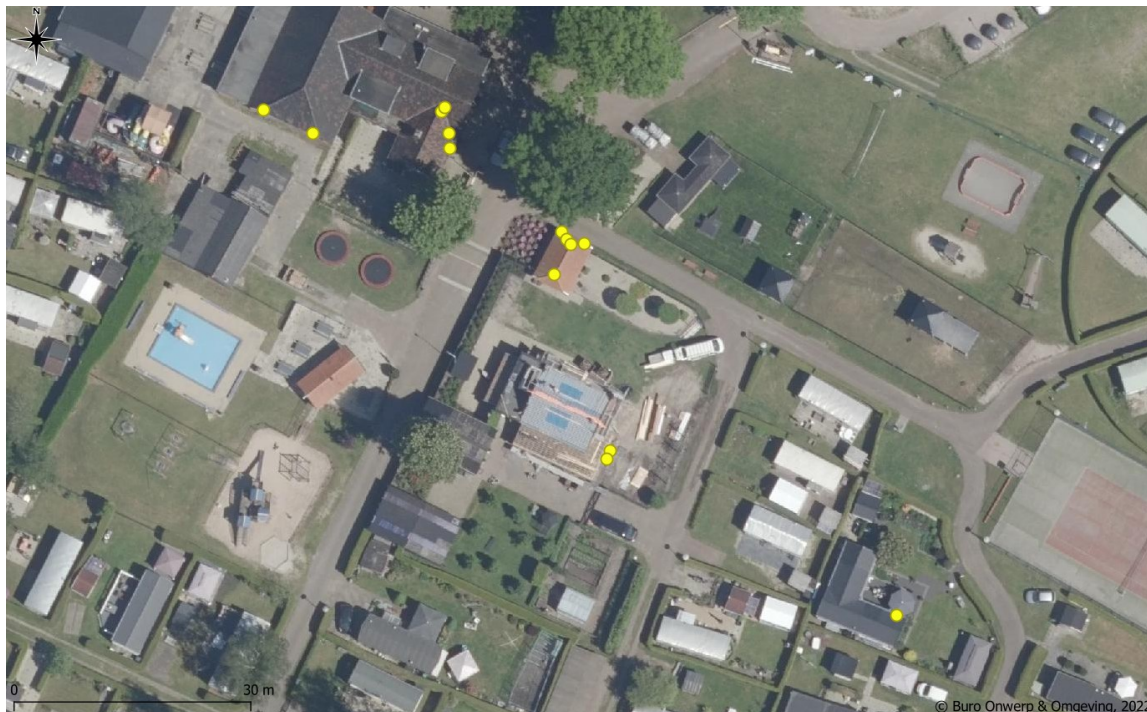
Het tweede gierzwaluwonderzoek vond plaats in de avond van 23 juni 2022. Tijdens het onderzoek vlogen er zo nu en dan gierzwaluwen over het projectgebied. Het maximum aantal exemplaren dat tegelijk werd waargenomen betrof vijftien exemplaren om 21:53. In alle gevallen ging het om overvliegende exemplaren die geen binding toonden met het projectgebied. Er werden geen duikvluchten gemaakt, langs gebouwen scherende gierzwaluwen waargenomen of nestlocaties geconstateerd.

Derde gierzwaluwonderzoek

Het derde gierzwaluwonderzoek vond plaats in de avond van 14 juli 2022. De activiteit van de gierzwaluw was zeer matig te noemen met slechts zes keer overvliegende gierzwaluwen. De gierzwaluwen toonden geen binding met de onderzochte bebouwing en er werden geen nestlocaties vastgesteld.

5.5 Huismus

De huismusonderzoeken werden uitgevoerd op 8 april en 20 april 2022. In totaal werden er veertien nestplaatsen van huismussen aangetroffen verdeeld over vier gebouwen (figuur 12). Hiervan bevonden zich zes nestplaatsen in het hoofdgebouw, vijf in een schuur (in de quickscan gebouw 9 genoemd), één in vakantie-huisje J en twee in een aangebouwde overkapping naast de vrijstaande woning van de campingeigenaar.

Figuur 12. Genummerde nestlocaties van huismussen (gele stippen).

De nestlocaties in het hoofdgebouw bevinden zich:

- Onder voorste rij dakpannen, t.h.v. de onderste nokvorst aan de zuidwestzijde cafeteria hoofdgebouw (man)
- Onder voorste rij dakpan, t.h.v. de onderste nokvorst aan de zuidoostzijde cafeteria hoofdgebouw (man en vrouw)
- Langs oostelijke kilgoot hoofdgebouw, onder de tweede dakpan van boven, linkerzijde (man en vrouw)
- Langs oostelijke kilgoot hoofdgebouw, onder de tweede dakpan van boven, rechterzijde (man en vrouw)
- Langs oostelijke kilgoot hoofdgebouw, onder de vijfde dakpan van onder, linkerzijde (man en vrouw)
- Onder voorste rij dakpannen aan de oostzijde van het hoofdgebouw (vrouw)

Figuur 13. Locaties van twee huismusnesten in het cafetariagedeelte van het hoofdgebouw (gele pijlen).

Figuur 14. Locaties van vier huismusnesten aan de oostzijde van het hoofdgebouw (gele pijlen).

De nestlocaties in gebouw 9 bevinden zich:

- Onder derde nokvorst van onder, aan de noordwestzijde van de schuur (man, brengt ook nestmateriaal met zich mee)
- Onder eerste nokvorst van boven, aan de noordwestzijde van de schuur (man)
- Onder eerste of tweede nokvorst van boven, aan de noordoostzijde van de schuur (man en vrouw)
- Onder bovenste nok, zuidzijde van de schuur (man en vrouw)
- Onder eerste of tweede pan onder nokvorst, aan de noordoostzijde van de schuur (vrouw)

Figuur 15. Nestlocaties in gebouw 9 die alleen tijdens het eerste veldbezoek werden waargenomen (gele pijlen), nestlocaties die tijdens beide onderzoeken werden vastgesteld (paarse pijl) en huismusnest dat alleen tijdens het tweede huismusonderzoek werd vastgesteld (rode pijl).

De nestlocaties in de overkapping naast de woning van de campingeigenaar bevinden zich:

- Onder voorste rij pannen op de hoek van aangebouwde overkapping (man)
- Onder voorste rij pannen van aangebouwde overkapping (man)

Figuur 14. Locaties van twee huismusnesten in de overkapping naast de vrijstaande woning van de campingeigenaar. De huismus aangegeven met de gele pijl werd alleen tijdens het eerste bezoek waargenomen. De huismus aangegeven met de rode pijl werd tijdens beide onderzoeken waargenomen.

De nestlocatie in vakantiehuisje J bevindt zich onder de voorste rij blikken pannen aan de oostzijde van het huisje (vrouw)

Figuur 15. Locatie van een huismusnest in een van de bungalows (gele pijl).

5.6 Overige informatie

Teunisbloempijlstaart

Volgens verspreidingsgegevens komt de strikt beschermde teunisbloempijlstaart niet voor in de omgeving van het projectgebied. Tijdens de veldonderzoeken werden de waardplanten echter wel opgemerkt. Gezien de opmars van de teunisbloempijlstaart is besloten om de aanwezige waardplanten van de teunisbloempijlstaart te onderzoeken op rupsen, vraatsporen of andere sporen die duiden op aanwezigheid van de soort. De controle op aanwezigheid van de teunisbloempijlstaart vond plaats op 23 juni 2022 en op 14 juli 2022 werd nogmaals een controle uitgevoerd. De teunisbloempijlstaart werd echter niet aangetroffen.

Stofzaad

Tijdens de quickscan is aangegeven dat de eikenopstanden mogelijk geschikt zijn als groeiplaats voor het strikt beschermde stofzaad. De eikenopstanden blijven behouden, maar er is op 1 juli 2022 gekeken of de soort aanwezig is. Het stofzaad werd echter niet aangetroffen.

6 CONCLUSIE EN ADVIES

Buro Ontwerp & Omgeving heeft in opdracht van De Bunte Vastgoed Oost B.V. een nader ecologisch onderzoek uitgevoerd aan de locatie bekend als de Horsterhoeve te Ermelo. Het onderzoek vond plaats naar aanleiding van de voorgenomen herontwikkeling van de Horsterhoeve ten behoeve van woningbouw. In onderstaande tabel staat een samenvatting van de resultaten. Bij aanwezigheid van de soort is aangegeven waar deze soort is aangetroffen, welke artikelen van de Wet natuurbescherming (mogelijk) worden overtreden en welke vervolgstappen ondernomen moeten worden.

Tabel 7. Samenvatting van de resultaten en vervolgstappen.

Soort	Aanwezigheid	Locatie	Wnb-artikel	Vervolgstep
Gewone dwergvleermuis	Drie zomerverblijven en vijf paarverblijven	• Hoofdgebouw • Gebouw 9 • Toiletgebouw (*) • Pomphuis • Gebouw 2 • Onbekend (*)	Artikel 3.5 lid 2 en 4	• Activiteitenplan • Ontheffing Wnb
Overige vleermuissoorten	-	-	-	-
Steenmarter	Eén rust- of verblijfplaats	Gebouw 7	Artikel 3.10 lid 1b	• Activiteitenplan • Ontheffing Wnb
Bunzing	-	-	-	-
Steenuil	Eén rust- of nestplaats en functioneel leefgebied	Eekhoornnestkast in eikenopstanden	Artikel 3.1 lid 2 en 4	• Ecologisch werkprotocol
Gierzwaluw	-	-	-	-
Huismus	Twaalf nestlocaties (**)	• Hoofdgebouw • Gebouw 9 • Vakantiehuisje J	Artikel 3.1 lid 2 en 4	• Activiteitenplan • Ontheffing Wnb

(*) *Baltsende gewone dwergvleermuizen op plekken waar tijdens de quickscan geen invliegopeningen werden waargenomen. Hierbij wordt opgemerkt dat op deze twee locaties extra onderzoeksinspanning nodig is in de zomer- en kraamperiode van vleermuizen in 2023 om vast te stellen waar de verblijfplaatsen zich bevinden.*

(**) *Twaalf nestlocaties genoteerd. Twee andere nestlocaties bevinden zich bij de woning van de campingeigenaar, welke behouden blijft.*

Voor het overtreden van de verbodsbepalingen uit artikel 3.1 lid 2 en 4 (huismus), artikel 3.5 lid 2 en 4 (gewone dwergvleermuis) en artikel 3.10 lid 1b (steenmarter) is een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming noodzakelijk. Deze artikelen hebben betrekking op het vernietigen van rust- of verblijfplaatsen en het verstoren van soorten. Ten behoeve van de ontheffingsaanvraag dient een activiteitenplan te worden opgesteld.

Daarnaast zijn ook Wnb-artikel 3.1 lid 1 en artikel 3.5 lid 1 relevant voor deze soorten. Deze artikelen hebben betrekking op het doden en vangen van soorten. Er is echter geen ontheffing in het kader van de Wnb noodzakelijk indien mitigerende maatregelen worden getroffen en zorgvuldig wordt gehandeld. Dit dient opgenomen te worden in het activiteitenplan.

Steenuil

De nestlocatie van de steenuil blijft behouden. Om negatieve effecten te voorkomen dient echter te worden gewerkt conform een ecologisch werkprotocol. De maatregelen moeten worden opgenomen in het activiteitenplan.

Algemene diersoorten

Het kan zijn dat er tijdens de werkzaamheden algemene diersoorten in het projectgebied voorkomen. Hierbij dient te allen tijde de zorgplicht in acht te worden genomen (artikel 1.11 Wnb). Daarnaast dienen de werkzaamheden plaats te vinden buiten het vogelbroedseizoen omwille van de aanwezigheid van algemene broedvogelsoorten.

7 LITERATUURLIJST

7.1 Referenties

BIJ12 (2017^a). *Kennisdocument Gewone dwergvleermuis, Pipistrellus pipistrellus, versie 1.0, juli 2017*. Utrecht, Nederland: BIJ12.

BIJ12 (2017^b). *Kennisdocument Steenuil, Athene noctua, versie 1.0, juli 2017*. Utrecht, Nederland: BIJ12.

BIJ12 (2022). *Kennisdocument Huismus, Passer domesticus, versie 2.0, juni 2022*. Utrecht, Nederland: BIJ12.

Bouwens, S. (2017). *Handreiking Kleine Marters in relatie tot soortbescherming*. Zoogdiervereniging Nederland en Provincie Noord-Brabant: 's-Hertogenbosch, Nederland.

Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus & Zoogdiervereniging (2021) *Vleermuisprotocol 2021, januari 2021*. Geraadpleegd via www.netwerkgroenebureaus.nl en www.zoogdiervereniging.nl

7.2 Overige geraadpleegde bronnen

Dietz, C. & Kiefer, A. (2016). *Bats of Britain and Europe*. Londen, Verenigd Koninkrijk: Bloomsbury Publishing.

Vogelbescherming Nederland & Stichting Veldonderzoek Flora en Fauna (2007). *Topografische atlas voor flora en fauna van Nederland (1e ed.)*. Papendrecht, Nederland: Mouthaan Grafisch Bedrijf.

